

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3405/2020. (XI. 13.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 50.Pf.633.897/2019/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Ruzinkó Judit ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és abban kérte a Fővárosi Törvényszék 50.Pf.633.897/2019/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését a Budai Központi Kerületi Bíróság 1.P.XI.30.657/2017/83. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári perben megállapított tényállás szerint az indítványozó 2014-ben kötött egyházi házasságot az alapügy felperesével (a továbbiakban: felperes), akinek korábbi házasságából és élettársi kapcsolatából három gyermeke született. Az indítványozó és a felperes kapcsolata a házasságkötést követően, az első közös gyermekük megszületését megelőzően megromlott különböző gyermeknevelési elveik, valamint az indítványozó esetenként agresszív magatartása miatt. Életközösségük 2014 novemberében megszakadt, az indítványozó azonban 2015 júniusában megszületett közös gyermekük gondozásában aktívan részt vett. Az indítványozó a felperessel folytatott intim kapcsolatát a különválást követően is fenntartotta, és 2016 októberében ikergyermekek születtek, akiket szintén a felperes gondozott. Az indítványozó rendszeresen látogatta őket. A felek kapcsolata az idők folyamán tovább romlott, köztük agresszív megnyilvánulásokra is sor került mind verbális, mind fizikai formában.
- [3] A felperes 2016 szeptemberében indított eljárást a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt elsőszülött közös gyermekük szülői felügyeleti jogának rendezése és járuléki iránt. Az elsőfokú bíróság az eljárást 2017 januárjában a felek által kérelmezett bírósági közvetítői eljárásra tekintettel felfüggesztette, a felfüggesztést azonban a közvetítői eljárás eredménytelensége okán 2017 júniusában megszüntette. A bíróság ezt követően az eljárást – mindkét fél kérelme alapján – kiterjesztette az időközben megszületett ikergyermekek feletti felügyeleti jog gyakorlásának rendezésére is. Az elsőfokú bíróság hosszas bizonyítási eljárás lefolytatását követően igazságügyi pszichológus szakértőt rendelt ki, akinek személye ellen egyik fél sem tiltakozott. A szakértő igazságügyi elmeorvos társszakértőt is bevont.
- [4] A Budai Központi Kerületi Bíróság 1.P.XI.30.657/2017/83. számú ítéletében a felperes édesanyját jogosította fel a szülői felügyeleti jog gyakorlására mindhárom gyermek vonatkozásában. A bíróság részletesen szabályozta az indítványozó és a gyermekek közötti kapcsolattartást, egyúttal tartásdíj megfizetésére kötelezve az indítványozót.
- [5] A döntéssel szemben az indítványozó nyújtott be fellebbezést, továbbra is kérve mindhárom gyermek vonatkozásában a szülői felügyeleti jog részére történő megítélését. A Fővárosi Törvényszék 50.Pf.633.897/2019/8. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett részét helyben hagyta, ugyanis megállapította, hogy az elsőfokú bíróság gondos, minden lényeges körülményre kiterjedő bizonyítási eljárás lefolytatását követően hozta meg a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése tárgyában a kiskorú gyermekek érdekében álló, megalapozott döntését.
- [6] 1.2. Ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát az indítványozó, amelyben megvalósulni látta az Alaptörvény XV. cikk (1) és (3) bekezdéseinek, a XVI. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok alaptörvény-ellenes alkalmazásával utasította el a bizonyítási indítványát, ami döntő hatással volt az ügy érdemére. Ezt azzal indokolja, hogy véleménye szerint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164. § (1) bekezdését

akként kell értelmezni, hogy amennyiben bármelyik fél a szakértői vélemény valamely hibájára indokoltan hivatkozik, a szakértői vélemény helyességének ellenőrzése, és ennek érdekében a Pp. 182. § (3) bekezdésében foglaltak teljesítése az eljáró bíróság kötelezettsége. Sérelemként fogalmazza meg, hogy a szakértői vélemény egyetlen általa feltett kérdésre sem ad választ, az általa előterjesztett magánszakértői véleményt figyelmen kívül hagyta, továbbá a bíróságok a felperesi édesanya javára értékelték azt a „biológiai törvényszerűséget”, hogy a gyermekek az ő gondozásában álltak. Megítélése szerint a szakértői vélemény az Országos Igazságügyi Orvostani Intézet 14. és 20. számú módszertani levelében foglalt ajánlásoknak sem felel meg. Aggályosnak tartja, hogy a két és fél éve húzódó eljárást a szakértői vélemény rendelkezésre bocsátását követően egy hónappal – annak indítványozó általi vitatása ellenére – a bíróság a per észszerű időn belül történő befejezésére hivatkozással lezárta.

- [7] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [8] A Fővárosi Törvényszék 50.Pf.633.897/2019/8. számú ítélete tekintetében az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel az ügy alpereseként saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó jogi képviselője a Fővárosi Törvényszék ítéletét 2019. december 20. napján vette át, míg alkotmányjogi panaszát 2020. február 17. napján, határidőben terjesztette elő.
- [10] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [11] Az Alkotmánybíróság azonban úgy ítélte meg, hogy az indítvány csak részben tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében a határozott kérelemmel összefüggésben rögzített feltételeknek. Megjelöli ugyanis az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XV. cikk (1) és (3) bekezdés, XVI. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése], és valamennyi rendelkezéssel összefüggésben a sérelem lényegét is meghatározza. Az indítvány jelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálendő konkrét bírósági határozatokat, okfejtést is tartalmaz azok alaptörvény-ellenességéről, valamint kifejezett kérelmet fogalmaz meg a megsemmisítésükre.
- [12] Az Alkotmánybíróság azonban az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha jelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az *e)* pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indoklást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [13] Az indítványozó Alaptörvény XV. cikk (1) és (3) bekezdéseinek, valamint a XVI. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító panasz elemei tekintetében az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető érveléssel nem fejtette ki, hogy meglátása szerint mi és mennyiben okozza a fenti alapjogok vélt sérelmét. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezés sérelmének állítása azonban önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezés tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott ítélet által okozott alapjogi sérelmet.
- [14] Alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó indoklást a hivatkozott alapjogok tekintetében az indítvány nem tartalmaz, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig alkotmányjogilag értékelhető indoklás hiányában az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmas érdemi elbírálásra [lásd például: 3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [34]].
- [15] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint e befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [16] Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét látta megvalósulni az eljárási szabályok vélt alaptörvény-ellenes alkalmazása miatt, kétségbe vonta továbbá a szakértői vélemény megalapozottságát és szakszerűségét. Sérelemként fogalmazta meg, hogy a szakértői vélemény egyetlen általa feltett kérdésre sem ad választ,

- az általa előterjesztett bizonyítási indítványokat a bíróság figyelmen kívül hagyta, továbbá a bíróságok a felperes javára értékelték azt a „biológiai törvényszerűséget”, hogy a gyermekek az ő gondozásában álltak.
- [17] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítvány a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben kizárólag olyan bizonyíték-értékelési, valamint jogszabály-értelmezési kérdéseket kifogásol, amelyek vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdés, ekként az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis a tényállás megállapítása, illetve a bizonyítékok értékelése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {ennek az elvnek a korai rögzítéséhez lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság feladata nem a tény-, illetőleg jogkérdések felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságoktól.
- [18] „Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]} Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelt-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [10]}. Az Alkotmánybíróság arra is emlékeztet, hogy „a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {legutóbb: 3312/2018. (X. 16.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [19] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány a XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét állító elemeiben nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti követelményeket, jelen ügyben sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek a kételege nem merült fel.
- [20] 3. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján tehát arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a* és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. november 3.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/504/2020.

